

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Videkre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXII. évfolyam 139. szám.

Nagyvárad

Kedd, 1916 június 20.

Az orosz Csernovitzban.

Höfer altábornagy vasárnapi jelentése.

Tegnap a csernovitzi hidsánc védőcsapatát nagy tulerőben lévő ellenség összpontosított tüzérségi tüzelése elől vissza kellett venniük.

Az új folyamán az ellenség a Pruthon több ponton kieroszakolta az átkelést és behatolt Csernovitzba. Csapataink kivonultak a városból.

Kelet-Galiciában a helyzet változatlan.

Csernovitz volt már ideiglenesen az oroszoké: olyan közel fekszik az orosz határhoz, annyira nyílt terepen épült, hogy valahányszor az orosz támadásnak sikerült ideiglenesen tért nyernie, ebbe az átmenetileg nyert térbe beleesett Bukovina fővárosa is. Visszont amikor az oroszok visszaverésére került a sor, Csernovitz egészen természet-szerűleg ismét a miénk lett.

Nem bizakodtunk el mult évi sikereink idején, most sem vesszük tulságosan tragikusan Csernovitz ideiglenes kiürítését. Velejár ez a háborúval, melynek eddigi két esztendeje alatt megtanultuk, hogy sem az elbizakodottság, sem a kishitőség nem hozzák meg a sikert, hanem csak a rendületlen kitartás minden poklokkal szemben.

A magyar, német és osztrák katonák hősiessége, az együttes hadvezetés céltudatossága, a szövetséges központi hatalmak minden

nemzetének áldozatkészsége meghozza végre is a diadalt s Csernovitz — és közelében a nekünk oly drága csángó magyar falvak — lesznek még magyar honvédek,

magyar huszárok győzelmi énekétől hangosak!

Addig — bizalom, kitartás a végső diadalig, mely csak az igazságé lehet.

Egy magyar ezred vitéz harca.

Kilenc soros orosz támadást vert vissza.

Orosz hadszíntér. Budapest, június 19. (Hivatalos.) Észak-Bukovinában és Kelet-Galiciában nem volt nevezetesebb esemény. Nopusnótól északkeletre az ellenség nagy tulerővel támadta állásainkat. A bevált kaposvári 44. gyalogezred kitünő tüzérségi támogatás mellett tartalékok igénybevétele nélkül verte vissza a kilenc rajvonal mélységben támadó rohamoszlopokat. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. Egy, ezen a vidéken éjszaka megkísérelt támadás is meghiusult. Korochovnál és Lokacynál erős orosz ellentámadást vertünk vissza. A Stochol felső folyásánál tért nyertünk.

Ujabb foglalásunk az olasz fronton.

Olasz hadszíntér. Budapest, június 18. (Hivatalos.) Tegnap este az olaszok a tenger és a Monte dei sei Busi közti hadállásaink ellen ujra igen heves tüzelést indítottak. Az ellenségnek egy előtörési kísérletét Felznél azonnal meghiusítottuk. A doberdói fensik északi szakaszán élénk aknavető és kézigránátharcok fejlődtek ki. A Dolomit harcvonalon az ellenségnek egy éjszakai támadása hiusult meg Rofrettónál.

A Brenta és Asticó közti arcvonalon csapataink az olaszok számos előtörését verték vissza. A többi közt egy erős támadást a Monte Melettától északra. A Busi Bollótól délre elfoglaltuk a legközelebbi hegyhátat. Ezen harcokban több mint 700 olaszt, közte 25 tisztet fogtunk el, 7 gépfegyvert és egy aknavetőt zsákmányoltunk.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, június 19. (Hivatalos.) A Vojusa alsó folyásánál az utóbbi napokban tüzérségi harc volt. Höfer.

Románia és a háború.

Budapest, június 19. (Saját tudósítónktól.) Bukarestből jelentik: A »Dreideca» jelenti, hogy Filipsescu kihallgatáson jelentkezett a román királynál. A kihallgatásra azt kérdezte a királytól, hogy a kormány mikor hagyja el eddigi semlegességét és beavatkozik-e a háborúba? A király válasza ismeretlen.

CZILLÉR IMRE

nagyáruházában

Nagy nyári occasió keretében

Legujabb ruhaselymek, Grenadinok, Epongeok, Batisztok, Cartonok és Zephirek. Gyönyörű Blousok, kor. 9:50, 12:50, 16:50 és feljebb. Divatos gallérok és Rüsök, napernyők, keztyük, harisnyák, tricok és soknik. Vászón és szalma kalapok. Fehérneműek, ing, gallér, kézelők, nyakkendők. Ridicü-lök. Szőnyegek és függönyök kerülnek legolcsóbban eladásra!

Az ideai termés zár alá vétele.

A saját szükségletét mindenki beszerezheti.

Az ideai gabonatermésről megjelent a magyar kormány rendelete, amelyben a termékeket zár alá helyezi. A rendelet szerint mindenki 1917. augusztus 15-ig maga gondoskodhat a saját szükségletéről, ami a rendelet egyik sarkalatos intézkedése.

A rendeletet Lukács Ödön polgármester helyettes a következőkben hozza a közönség tudomására:

A m. kir. ministerium az 1916. évi buza, rozs, kétszeres, köles, árpa és zab termékeket zár alá helyezte. E rendeletnek a közönséget érdeklő részét mihez tartás végett az érdekeltekkel a következőkben ismer-tetjük.

I. Termelők joga és köteleessége.

A termelőnek 1916. évi buza, rozs, kétszeres, köles, árpa és zab termését a fentebb megjelölt kormányrendelet zár alá helyezte.

A termelő a zár alá vett terméséből a jövő 1917. évi augusztus hó 15. napjáig terjedő időt számításba véve, házisükséglet címén a 400 gr. naponkénti és fejenkénti lisztadagnak a vasmőrlő gép, elporlás és a korpa számbavételével, megfelelő terménymennyiséget, vagyis fejenként és havonként búzából, rozsból, kétszeresből és árpából együttvéve 18 kg.-ot vissza tarthat és pedig azon személyek után, akik a termelő háztartásában természetben ellátást élveznek. Azt, hogy házi szükséglet címén kölesből a termelő a háztartásában ellátást élvező személyek után fejenként mennyit vehet számításba a város polgármestere állapítja meg.

Gazdasági szükséglet címén csak a természetben kiszolgáltatandó terménybeli járandóság, a vetőmag és az állatállomány eltartására szükséges terménymennyiség vehető számításba. Ezen a címen a termelőnek nem csupán a termés helyén, hanem másutt levő gazdaságában felmerülő, ott nem fedezett szükségletei is számításba vehetők.

A zár alá vett termésnek a saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó részét a termelő csak a Haditermény r. t., vagy a társaság bizományosának, vagy olyanok részére szabad eladni, akik terményeket hatóság vásárlási igazolvány mellett vásárolni jogosítva vannak.

Amennyiben a termelő a zár alá vett terméséből ezek részére eladást eszközöl, köteles a neki átadott hatósági vásárlási igazolványokat, valamint a Haditermény r. t., vagy bizományosai által neki átadott elismervényeket megőrizni és a hatóság felhívására bármikor felmutatni.

A termelő köteles a zár alá vett termésének a saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó és az 1916. évi október hó 15. napjáig a miniszteri rendelet értelmében vásárlásra jogosultnak még el nem adott részét a jelzett nap után, legkésőbb a földmivelségi miniszter által meghatározandó időpontig írásban, vagy szóban a Haditermény r. t.-nak később kiadandó rendelet szerint megvételre felajánlani.

Termelő a termés zár alá vett részét annak a törvényhatóságnak a területéről, ahol a gazdasága van, el nem szállíthatja.

Más törvényhatóság területén levő gazdaságban, vagy háztartásában azonban terményeit elraktározhatja, de csakis a város polgármesterének engedélyével. Ugyancsak szállítási engedély szükséges a munkabér, aratórészt, cséplőrészt, vagy conventió fejében kapott terményekre, ha az a hely, ahova szállítani akarják a törvényhatóságok területén kívül fekszik, ahol a termés termett.

II. Fogyasztók, vevők vásárlójoga és köteleessége.

Aki maga nem termelő, vagy akinek saját házi és gazdasági szükségletét, saját termése nem fedezi, az 1916. évi október hó 15. napjáig a város polgármestere által részére kiállított vásárlási igazolvány alapján jogosítva van a saját házi szükségleteire, búzát, rozst, kétszerest, kölest és árpát, gazdasági szükségletére pedig búzát annak a községnek a területén, ahol lakik készáru vétel útján minden közvetítő kizárásával bármely termelőtől vásárolni, ugyancsak jogosítva van a hatósági vásárlási igazolvány alapján 1916. évi október hó 15. napjáig a saját gazdasági szükségletére bármely törvényhatóság területén rozst, kétszerest kölest, árpát és zabot minden közvetítő kizárásával bármely termelőtől vásárolni.

A saját házi és gazdasági szükséglet megállapításánál csak a jövő 1917. évi aug. hó 15. napjáig terjedő időt lehet számításba venni.

A házisükséglet címén a fogyasztó a vasmőrlődj, az elporlás és a korpa számbavételével csak 10 kilogrammot vehet fejenként és havonként számításba azon személyek után, akik a fél háztartásában rendszerint természetben ellátást élveznek. Azt, hogy a házisükséglet címén kölesből a fogyasztó a háztartásában természetbeni ellátást élvező személyek után fejenként mennyit vehet számításba, a város polgármestere állapítja meg.

Nagyvárad város törvényhatóságának területén tartott állatok birtokosai állatai eltartására, valamint közintézetek és 20 nál nagyobb állatszámú dolgozó ipari vállalatok a város területén kívül nem vásárolhatnak.

Az állatállomány (ló, szarvasmarha, sertés, baromfi stb.) ellátására szükséges termény biztosítása céljából azonban a kereskedelemügyi miniszter a földmivelségi miniszterrel és a belügyminiszterrel egyetértve a város törvényhatóságának, közintézeteknek, továbbá 20-nál nagyobb állatszámú dolgozó ipartelepeknek és vállalatoknak megengedheti, hogy 1916. évi október hó 15. napjáig a Haditermény R. T. útján annyi árpát és zabot vásárolhassanak, mint amennyi az állatállomány takarmányozására jövő 1917. évi augusztus hó 15. napjáig előreláthatólag szükséges lesz, kötelesek azonban engedélynek az egész évi szükséglet fedezéséről és a beszerzett készletek gazdaságos felhasználásáról gondoskodni.

A terményekkel és liszttel el nem látott lakosság megfelelő ellátásának biztosítása az az illetékes miniszterek által egyetértőleg kiadandó, közelebbi utasítások szerint a törvényhatóság feladata.

E végből a hatóság közgei házról házra fognak járni, mely alkalommal módjában lesz mindenkinek nyilatkozni, hogy az 1917. évi augusztus hó 15. terjedő időre házi és gazdasági terményszükségletének beszerzéséről maga óhajt-e gondoskodni, avagy a városi hatóság által kívánja magát ellátatni. Az ezen összeírás időpontját és részleteit külön hirdetményben fogom a közönséggel tudatni.

III. Gabonakereskedők joga és köteleessége.

Kereskedők (szövetkezetek) akik a gabona adásvételével eddig is foglalkoztak, a Haditermény Részvénytársaság által kereskedelemügyi miniszter utasításának megfelelően kiállított vásárlási igazolvány alapján, annak a törvényhatóságnak a területén, ahol üzleti telepük van, a termelőtől búzát, rozst, kétszerest, kölest, árpát és zabot vásárolhatnak, de csak oly termelőtől, akiknek eladásra szánt termése a felsorolt terményekből együttvéve legfeljebb 100 méter-mázsát tesz ki.

A jelen rendelet alapján vásároló kereskedők (szövetkezetek) kötelesek a termelőnek az átvett terményekért írásbeli elismervényt kiszolgáltatni.

E rendelet alapján vásárolt termény mennyiségeket a vevő csak a Haditermény Részvénytársaságnak, vagy a társaság bizományosainak adhatja el és köteles az ilykép megvásárolt készleteket két hetenként a Haditermény Részvénytársaságnak bejelenteni és a társaság felhívására neki megvételre felajánlani.

Tilos a jelen rendelet alapján vásárolt gabonáért a kereskedőnek (szövetkezetnek) a további eladásnál olyan árat felszámítani, amely habár a hatóságilag megállapított legmagasabb árat nem is haladja meg, mégis aránytalanul magasabb az általa a termelőnek fizetett áránál.

Az a kereskedő, akit a jelen rendelkezések megszegésével elkövetett kihágás miatt jogerősen elítélnek, elveszti a jelen rendeleten alapuló vásárlási jogosultságát.

A malmok jogai és köteleességeiről szintén részletesen intézkedik a kormány rendelete.

V. Büntető rendelkezések.

E rendelkezések megszegése kihágást képez és hat hónapig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ama készlet tekintetében, melyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készletek értékének egyötöde a feljelentőt, a többi része a felmerült költség levonásával a rokkant katonák segélyalapját illeti. Nem lehet elkobozni azt a készletet, amely a birtokos jelen rendelet értelmében saját házi és gazdasági szükséglet címén megilleti.

A m. kir. minisztériumnak ezen rendelete 1916. évi június hó 1. napján lépett életbe.

Nagyvárad, 1916. június hó 19-én.

Lukács Ödön,
polgármesterhelyettes.

Forlin a legjobb és legbiztosabb tolette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hüsit! Szagtalanít. Ára 1:20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Csipke és kézimunka függönyök tisztítása
Női- és férfi ruhák száraz vegytisztítása

Fehérnemű gőzmosás, sima daradok átvasalása kilónkénti árban

Tábori zöld festés

Szíves megbízást kér: kiváló tisztelettel

Haltenberger Vilmos

Vasalás és javítás saját szabó-osztályban
Gyász esetben festést feketére soronkívül

Szőnyegek tisztítása, megóvása

Postai megbízások soronkívül

Felvételi üzlet: Rákóczi-ut 7, Szent István-palota. Telefon szám: 14-69. Gyár az állomás felett. Telefon szám: 34.

Golyózapor román területre.

Predeál, június 17. A bukaresti lapok jelentik:

A kormány által Mamornicába kiküldött bizottság, amelynek azt a megbízást adták, hogy az orosz csapatok által okozott károkat megbecsülje; visszatért Bukarestbe.

A bizottság tagjai megkísérelték a határ felé menni és a vizsgálatot megkezdeni, ámde nem foghattak munkához, mivel a román határon heves harcok vannak folyamatban és mintegy 200 méternyi távolságra

attól a helytől, a hol a károkat okozták, golyózapor hull a román területre.

Az osztrák magyar csapatok megszállva tartják a Mamornicával szemközt fekvő magaslatokat, ahonnan hevesen tüzelik az orosz csapatokat.

Ezen harcok folyamán egy Lica G. nevű román határőr katona meg is sebesült, amint a határon őrzőjáratot végzett.

A kárbecslő bizottság a harcok megszünte után végzi el munkáját.

Lloyd George az angol hadügyminiszter.

Budapest, június 19. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: Lloyd George elfogadta a felajánlott hadügyminiszteri tárcát. Minthogy azonban nem tagja a nemesi rendnek, a felsőház ülésein nem lehet jelen. Ezen alkalomból, hogy hadügyminiszter lett, valószínűleg felveszik a nemesek közé.

Az orosz sajtó Románia ellen.

Predeál, július 19. A Novoje Wremja, az orosz sajtó leghatalmasabb organuma — amint ezt a budapesti lapokban olvassuk — hosszabb cikkben foglalkozik Bratianu román miniszterelnök politikájával.

Az orosz lap a többek között a következőket írja: A közönyösség politikája Törökország és Bulgária iránt, elég szomorú eredménnyel járt reánk nézve. Ideje lenne már, hogy Romániával más módon bánjunk el. Az erre alkalmas eszközökben valóban nincs hiány.

Értesültünk arról, hogy az Oroszországból Romániába szállított halakat minden átrakodás nélkül egyszerűen tovább viszik

Ausztria Magyarországra. Szabad ezt megtérni?

Biztosítékot kaptunk arra nézve, hogy egy bizottságot küldenek ki annak megállapítására, hogy a béke idején Oroszország mennyi élelmiszert szállított Romániának? Jövőben azután csak annyit szállítanak, amennyit a bizottság a tényleg megállapítása után meghatároz. Az kérdezzük itt magunktól: Miért ennyi fáradtság? Kötelezve vagyunk-e arra, hogy bármily keveset is szállítsunk e Romániának? Nem zárhatjuk-e le mi is a határainkat, amint azt Svédország velünk szemben oly gyakran megtette?

Az Unió Mexikó ellen.

Budapest, június 19. (Saját tudósítónktól.) A Reuter-ügynökség jelenti: Wilson elnök elrendelte az Unió hadseregének szolgálatba való behívását.

A miliciát (hadsereget) oda fogják küldeni, ahol a mexikói banditák üldözéséről van szó. A Mexikóba való előnyomulásra nem terjeszkednek ki.

Washingtonból jelentik: Az Egyesült-Államok miliciájával együtt a tengerészeti osztályt is behívták és hadihajók mennek mindkét mexikói tengerpartra.

Franciaország jövője a titkos ülésen.

Budapest, június 19. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelentik: Cenzurázott cikk szerint a kamara titkos ülésén nemcsak Briand távozásával vagy maradásával foglalkoznak, hanem az egész Franciaország jövőjének kérdésével is.

A titkos ülésen 6 beteg képviselő kivételével az összes képviselők jelen voltak. Az újságok a titkos ülés tartama alatt előzetes cenzura alatt állanak.

A német repülők újabb tevékenysége.

Berlin, június 19. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

A belga-francia határtól délre egészen a Scmméig tovább tartott az élénk harci tevékenység. A franciák kézigránát támadását Chavannesnál (Vaillytől keletre visszavertük.) A németek egy robbantása a La Fille Morte magaslaton (az Argonnokban) jó eredménnyel járt. A Maas területén csak este felé élénkült meg észrevehetően a tűzharc, amely éjjel a Morthommeon és attól nyugatra a Thiaumont erdő arevonal szakaszon egészen Vaux erődig nagy hevességre fokozódott.

Utólag jelenti, hogy június 18-án éjjel a Thiaumont erdőben visszavertük az ellenség előretörését.

További támadási kísérleteit tegnap tűzünkkel meghehültük. A két utolsó nap harcailan itt kerekén 100 franciát fogtunk el.

Az ellenség többször éjszakai támadási kísérletét a Fumin erdőben kézigránát harcban könnyű szerrel visszavertük. Lensnél és Arrastól északra légi harc egy angol kétfedelű zuhant le. A benneüők mindketten meghaltak.

Az Argonnoktól nyugatra lelőttünk egy francia repülőgépet. Egy német repülőraj megtámadta Baccarat és Raon l'Étape vasuti állomások és hadigyárak építményeit.

Lucknál kedvezőbb a helyzet.

Keleti hadszíntér.

Az arevonal északi részén nem volt lényeges esemény.

A Liahovice—Lunice vasuti vonalon számos bombát dobtak. Linsingen tábornok hadsereg csoportjánál a Styr mellett Kolkitól nyugatra és a Stochednál a Kovel—Rovnoi vasut vidékén orosz támadásokat részben eredményes ellentámadásokkal visszavertük. Lucktól északnyugatra csapataink ránk nézve kedvező harcban állanak. A foglyok és a zsákmány mennyisége növekedett.

Lucktól délnyugatra az oroszok Kono chov irányában támadnak.

Bothmer gróf tábornok hadseregénél a helyzet változatlan.

Balkáni hadszíntér.

Nincs semi újság. (Min. elnökségi sajtóosztály.)

Gyászruhák 10 óra alatt festetnek feketére.

Szabó László
vegytisztító és műkelmefestő gyárában
Hörözs-utca 1. sz. Telefonszám 7-67.

Elvállal mindennemű férfi és női ruhafestést, vegytisztítást különösen tisztí és katonai egyenruhák átfestését és vegytisztítását. Vidéki rendelések gyorsan és pontosan. Felvételi üzletek: Rákóczi-ut Bazarépület, Moskovits palota. Telefon 133. Szent János-utca 38. sz.

Resch Mihály székesegyházi karnagy.

Széchenyi Miklós gróf püspök a nagyváradai l. sz. káptalan felterjesztésére Resch Mihály zenetanárt a nagyváradai székesegyház karnagyává nevezte ki.

A kinevezés méltó embert ért. Belezny Antal örökébe azon zenei tehetségek egyike jutott, aki művészi képességeinek egész komplexumát, életének minden nagy ihletét és hevülését a *musica sacra* művelésére szentelte.

A hely, amelynek most már jogos birtokosa, fényes nevű elődök révén lett híressé. Weinpolter Gusztáv, a Baráti Kör alapítója, Kersch Ferenc, a kiváló egyházi zeneszerző és Belezny Antal a dalszerző nagy művészi örökséget hagytak utódjuknak, akinek korán jelentkező képességei a nagyváradai káptalan ősi művészetszeretében hajtották virágjaikat.

Egyházi zeneszerzeményei az ájtatos lélek vallásos buzgóságának kipatakozásai s felemelő hatással vannak még a közömbös lélekre is.

Resch Mihály zenei tehetsége már korán jelentkezett. 13-14 éves korában már kitűnő kátor, ki szülőhelyén, Órutakon az összes szertartásokat bámulatos szakavatósággal végezte. Ezért Chotek gróf ottani kegyur Kalocsára küldte, a hol a tanítóképzőben hamarosan feltűnt kiváló tehetségével. Berauer József a kiváló zenetanár és főszékesegyházi karnagy és Pogátschnigg Guidó a kitűnő zeneszerző fejlesztették szép tehetségét. Már képeződés korában komponálgatott és szorgalmasan tanulta a zeneelméletet.

Oklevelének megszerzése után Belezny Antal meghívta Nagyváradra a székesegyházi énekkarba, a hol azóta szakadatlanul dolgozik az egyházi zene terén.

Rész Mihály meghívta a városi zeneiskolába zongoratanárnak, a hol a hangversenyeken szép sikerei voltak és „Ábránd”-jával mint zeneszerző is feltűnik 1907-ben a premontrai főgimnáziumban.

1908-ban a tanítóképzőben lett zenetanár, 1910-ben a zeneakadémián kintüntetéssel énektanári oklevelet nyert. Már korán foglalkozott különösen a zeneelmélettel. Belezny Antal jó tanácsokkal és tudásának nagy tárházából felkarolta és örömmel adta elő egymásután egyházmegyei műveit.

Világi kompozíciója kevés van, annál több az egyházi zenés. Irt eddig, 3 nagyobb misét, 3 vesperát, 2 Ecce Sacerdot, 5 Ave Máriát, igen sok graduale offertorium és motettát irt. Első nagymiséjét 1908-ban adatta elő Belezny a király nevenapján s ez egyszerre ismertté tette nevét.

Belezny Antal halála után a székesegyházi énekkar helyettes karnagya, majd most a püspöki kinevezéssel végleges karnagy lett.

Szorgalma, megbízhatósága s zenei kulturája hivatottá tették őt ez állásra.

Minket kiválóképpen örömmel tölt el ez a kinevezés, mert Resch a katolikus zenei élet fáradhatatlan munkása. A Kath. Kör és Népszövetség estélyei, a matinék, háborus délutánok gyönyörű zenei számainál, ő a kísérő, a vezető vagy a szerző. Sokat köszönhet neki a katolikus egyesületi élet felvirágzása, finom és művészi szórakozásaink lehetősége, mely téren a fiatal karnagytól joggal vár még sokat Nagyvárad közönsége.

Százezer korona államisegély a kulturpalota vételéhez.

Az bizonyos, hogy kulturpalotára egyhamar nem lesz pénze a városnak. Ha a jó időkben nem tudott kiszorítani a könyvtárbizottság nagyobb összeget erre a célra, ezután kulturára nem fog telni, mert még a műtárgyakat is megadóztatja az állam.

A városi könyvtár igazgatója egy vasállványügyben ment fel Budapestre s le is alkudott az árából szép összeget. Azután ellátogatott, mint illik a Múzeumok és Könyvtárak Országos felügyelőségéhez s ott kérdést tett, hogy nem lenne-e valahol egy kis friss pénz a nagyváradai kultur, vagy a könyvtárpalotára.

Összedugták fejüket s kerestek, míg végre az elnök rámutatott egy tételre:

— Itt van a kassai kulturpalota 100,000 koronája, ez megszűnik 1916. július elsőjén. Ezt elayerhatik a nagyváradiak, ha idejekorán folyamodnak érte. Van-e már alkalmas helyük?

— Hogyne, — mondotta Bodnár János örömmel. — a György Ernő féle ház eladó, ára 130,000 korona.

— No, ha megfelel, 30,000 koronát adhat a város, az állam pedig 5 éven át évi 20,000 koronát.

Abban egyeztek meg végül, hogy egy állami mérnök jön le Nagyváradra s megnézi, van-e alkalmas telek vagy más.

A 100,000 korona elhelyezése ügyében pedig szerdára összehívta Adorján Ármint dr. könyvtárbizottsági elnök a bizottságot s ott megszerkesztik a kérelmet a 100,000 koronáért, amelyet 5 év alatt 20,000 koronás részletekben kap majd a város, ha élelmebb és fürgébb törvényhatóság el nem esipi az orrunk előtt.

Ezért legjobb lenne, ha a polgármester azonnal Budapestre utazna s kellő tájékozódás után megfelelően informálná az illetékes köröket.

Egyre azonban ügyeljünk: ha már lesz pénzünk, ne dobjuk ki az ablakon s 130,000 koronát olyan házért adják ki, amely 130,000 koronát megér és kulturpalotának alkalmas. Abból, hogy egy ház a György Ernőé, még nem következik, hogy csak az alkalmas — bármi áron — kulturpalotának. Ha kulturpalotát akarunk, ne bérházacskát vegyünk.

Gross és szerb hadifoglyok.

(Művelt orosz földműves. — Szökdösnek a szerbek haza. — Litvak Csernovitzról.)

A vármegye gazdasági munkásbizottságának hivatalos szobájában szaporodnak a hadifoglyok nyilvántartási lapjai. Aratás előtt vagyunk, Reidner hadnagynak van elég dolga ezekkel a lapokkal.

Kartothékekben A—B—C-rendben hevernek ezek a lapok, mindegyiken rajta a fogoly neve, személyi adatai s műveltségi foka. Van olyan orosz hadifogoly, aki öt élő nyelven beszél. Kalyka Michael Konstantin a neve s beszél oroszul, románul, bolgáru, törökül, magyarul. Foglalkozása: földműves.

Reidner hadnagy csak úgy találomra vette elő ezt a lapot s alighanem van több is ebből a fajtából.

A szerbek két külön fiókban rejtőznek. A lapjaik már kevesebb intelligenciáról tanuskodnak.

Nagyon szökdösnek, jelentik e pillanatba is, hogy az Umlauf és Wirth szőlőből négyen ugrottak meg. Mind haza igyekeznek, Szerbiába.

Az aratás, Biharban, mint Reidner hadnagy saját tapasztalatai alapján közli, nem a legjobb eredménynek ígérkezik. Középesen aluli lesz, mert sok a bavegetetlen terület és sok a vízzel elborított föld.

Egy lapot hoznak be, rajta Csernovitz eleste.

Megkérdelem az irodában dolgozó, megnyerő külsejű orosz foglyot Litvak József orosz-zsidó mérnököt:

— Tudja-e az ujságot, hogy Csernovitzot elfoglalták az oroszok?

— Hallottam, felelt Litvak, de azt nem tudja ön, hogy nem mentek-e ki onnan mialatt beszélgettünk?

Mi barbárok.

— Háborus darab három felvonásban.
Irt: Tábori Kornél.

Rendkívül érdekes háborus Uránia darabot olvas fel Nagyváradon e hó 21-én szerdán Tábori Kornél a Pesti Napló helyettes szerkesztője. A három felvonásos háborus darabban 210 vetített álló kép s több mint 1300 méternyi film van, amelyeknek egy része fáradtságos uton szerzett speciális cenzurával átengedett és másutt nem látható speciálitás.

Egy idegen világot vonultat eléttünk fel Tábori Kornél. Kétségtelenül ő valósította meg a legkitűnőbb ujságírói ötletet, képből és írásban bemutatta nekünk, hogyan gondolkozik az entente rólunk és a németekről. Ellenséges torzrajzok, ujságcikkek, felhívások, az a tengernagy idegen világ, amelyől immár husz hónapja vagyunk elzárva fegyverekkel és tilalmakkal és amely mindennél jobban izgatja képzelőnkünket. Hogy élnek most az emberek Londonban, mitől szenved Róma és az idegszájai mitől reszketnek meg Párisnak.

Hogy Tábori Kornél honnan, hogyan szerezte meg e darab anyagát, miféle hadtápvonalakat és vámsorompókat és postacenzurákat játszott ki, nem tudjuk (ő maga alkalmasint sohasem fogja elmondani) de a háboru legértékesebb anyagát, az ellenségre vonatkozót szerezte be.

Ez egyiknek se jutott volna eszébe és ha eszébe is jut, egyikünk se tudta volna így megírni.

Lélekzetmegállítóan érdekes a Tábori Kornél darabja. Pompásan, ötletesen dolgozta fel témáját a vetített képekkel, tékozlómód illusztrált darab a legérdekesebb háborus előadás. Olyan dolgokat láthatunk és hallhatunk benne, amelyeket sehol máshol nem kaphatunk; egy idegen világ szélét érezzük és itt tudjuk meg először azt, amiből csak a történelemből véltünk értesülhetni majdan: hogyan éltek és gondolkodtak az entente országokban 1914-16-ban. Tábori Kornélnak sok adata becses kincs lesz a jövő történetíró számára. Nekünk

mindennél szenzációsabb értesülés. A hatodik darab ez, amit Tábori Kornél a budapesti Uránia-színház számára írt és úgy színvonalra, mint sikerre messze meghaladja elődeit. Kitűnő ujságírói ötlet, érdekes írói képesség a sikerben honoráltatott a budapesti premiere estén, amely jelentős állomás volt a Tábori Kornél egyre felfelé haladó ujságírói és írói pályáján.

A névtelen feljelentés nem volt igaz.

Ez év márciusában történt, hogy Kesztyüs Ambrus sarkadi gazda gyanus körülmények közt hirtelen elhalt.

A temetés után névtelen feljelentést intéztek az ügyészséghez, amelyben azt közölték, hogy Kesztyüs Ambrus nem természetes halállal halt meg, hanem a felesége a fekete kávéba kevert higanyal megmérgezte őt. Kesztyüs Ambrus iszákos ember volt, s állítólag higanyos feketekávéval akarta felesége őt az iszákosságról megszoktatni.

Az ügyészség megindította a nyomozást és elrendelte a sarkadi gazda exhumálását. Az exhumálást és boncolást dr. Bleyer Sándor és dr. Szatmáry Lajos szentlőki orvosok hajtották végre.

Az orvostörvényszéki boncolás adataiból kétségtelenül megállapította a bíróság, hogy Kesztyüs Ambrus halálát nem a higany miatti bélszakadás idézte elő, az országos bírósági ügyész pedig a felküldött testrészek vizsgálatát alapján megállapította, hogy a testben nincs oly mennyiségű higany, amennyi higanymérgezőt okozhatott volna.

A halál okául az alkohol túlságos élvezete miatti szívelzsírosodás folytán előállott szívshüvelyt állapították meg s Kesztyüs Ambrus ellen a bünvádi eljárást megszüntették.

HIREK

* **Személyi hírek** Szülő Géza dr. képviselő Balás Elemér dr. törvényszéki elnök látogatására Nagyváradra érkezett.

* **Rendkívüli városi közgyűlés.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága pénteken, június 23-án délután rendkívüli közgyűlést tart. Ez alkalommal határoznak a felveendő kölcsön ügyében. Ezenkívül még más felmerült sürgős ügyben is határoz a rendkívüli közgyűlésen a törvényhatóság.

* **Primicia — ezüstmise.** A szombat miséppapokká szenteltek közül Herbály István s Timár Gyula ujmisések vasárnap mondották első miséjüket. Timár Gyula primiciája a szeminárium kápolnájában folyt le. Vucskics Gyula dr. prépostkanonok manuduktorsága mellett, Herbály István pedig a Szent Vinczárdban tartotta első miséjét. Manuduktora Peszkei Ferenc theol. tanár, szentszéki ülnök volt. Délben az ujmisések tiszteletére Vucskics Gyula dr. szemináriumi igazgató ebédet adott, melyen az ujmisések szülei, a papnövendék elől-

jároi és tanárai s a primiciákon asszisztáló növendék papok vettek részt.

* **Száhlender Béla alezredes kitüntetése.** A hivataloslap közli, hogy a király Száhlender Béla vezérkari testületi alezredesét az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálatainak elismerésül a legfelső dícsérő elismerésben részesítette.

* **A vármegye nyugdíjbizottságának ülése.** Biharvármegye tiszti nyugdíjalapjának választmányára tegnap Keszthelyi Zoltán főjegyző elnöklésével ülést tartott. Jelen voltak: Verner Kálmán árvaszéki elnök, Fássy Lajos főügyész, Biszterszky Iván, Pallay Lajos és Baranyi András főjegyző. A bizottság megállapította özvegy Patzkó Aladárné és özv. Hollóssy Btláné nyugdíját s nyugdíjazta Diós István hajdút. Javaslatát a közgyűlés elé terjeszti.

* **A városi díjnokok háborus segélye.** Nagyvárad város tanácsa tegnap délelőtt ülést tartott, amelyen tárgyalta a városi havi- és napidíjasok háborus pótlékának kérdését. A júniusi közgyűlés ugyanis tudomásul vette a miniszter leiratát, amelyben a közigazgatási díjnokok részére ez évre fejenként 300 K háborus pótlékot engedélyezett. A közgyűlés kapcsolatosan elhatározta, hogy ha a miniszter a város által telterjesztettek közül valakit törölne, ezeknek a város folyósítja a 300 K t, esetleg díjazásának 20 százalékát. A tanács elhatározta, hogy a június 23-án tartandó rendkívüli városi közgyűlésen a kölcsönt megszavazzák, a napidíjasok részére azonnal folyósítják a háborus segélyt, tehát a jövő héten hozzájutnak a napidíjasok a háborus segélyhez.

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király dr. Brunauer István 37. gy. e.-beli tart. főorvost a koronás arany érdemkereszttel a vitézségi érem szalagján tüntette ki. Molnár Ferenc, a 306. honvéd gy. e. nél beosztott volt 4 honvéd gy. e. bel. tart. hadnagy a hadidíszitményes 3. osztályu katonai érdemkereszttel lett kitüntetve.

* **Helyreigazítás.** A Szent Péter és Pál napi gyűjtés elnököi közül kimaradt dr. Márkus Lászlóné és özv. Balásházy Bertalanné urnók neve. A végrehajtó bizottságból pedig Lédig Miklósné és Winer Jenőné urnók neve.

* **Moltke vezérezredes meghalt.** A „M. T. I.” jelenti Berlinből: Moltke vezérezredes, a vezérkar helyettes főnöke, vasárnap délután 1 óra 30 perckor a birodalmi gyűlésen, Goltz basa emlékére tartott gyászünnepély alkalmával szívshüvelyt következétkben meghalt. Az ünnepélyt, amely már a végefelé járt, azonnal abbahagyták. A holttestet a vezérkar palotájába vitték át és ott fölrautalozták. A német-ázsiai társaság vasárnap délnben a birodalmi gyűlés kupolatermében ünnepélyt rendezett Goltz basa emlékére. Moltke vezérezredes, Goltz basa ifjúkori barátja beszélt a hadsereg nevében és méltatta a tábornagy nagy érdemeit. Moltke után Hakki basa török nagykövet kiemelte Goltz basa rendkívüli érdemeit a török-német barátság fejlesztése körül. Hakki basa beszéde közben Moltke vezérezredes hirtelen elvesztette eszméletét. Több jelen volt orvos segítségére sietett. Trüppel elnök nyomban berekesztettnek nyilvánította az emlékünnepélyt, mire a vendégek gyorsan eltávoztak a teremből. Moltke vezérezredes némsokára kiszzenvedett.

* **Helyettesítés.** Bérczy Imre élesdi főszolgabíró távolléte alatt az alispán intézkedéséből Kretz Viktor szolgabíró helyettesíti.

* **Sertéseket vásárol a város.** Popovits Anasztáznának a várostól bérben birt seréshizlalóban 120 darab egészséges sertése van hizlalásra beállítva. Tekintettel azonban a mostani tengeri hiányra, Popovitsné ajánlatot tett a városnak, hogy ha a város a maximális árban rendelkezésére bocsátja a hizlaláshoz szükséges tengerit, a sertéseket teljesen kihizott állapotban, kilónként 7 korona árban átbocsátja a város részére. A város tegnap tartott ülésében az ajánlat elfogadását határozta el.

* **Vadászati jog bérbeadása.** Hivatalos jelentés szerint Nermegy és Bélárkos községek vadászati jogát árverésen a nagyváradi l. sz. püspökség nyerte el, mint legelőnyösebb ajánlatot tevő.

* **Hadbavonult iparosok hozzátartozóinak jelentkezése.** Ismételten felhívjuk ipartestületünk kötelékébe tartozó iparosok hozzátartozóit, kiknek atyjuk, vagy férjük bevonult, szabadságolt vagy felmentett katona, s ezt még eddig nem jelentették be nálunk, hogy az egész iparosság, de saját szempontjukból is az ipartestület hivatalában okvetlen jelentkezzenek. Az Ipartestület minden katona iparos érdekét kívánja ezzel szolgálni, a hatóság és kormány előtt képviselni. Segélyt és támogatást részükre kieszközölni, csak úgy áll módjába az ipartestületnek, ha a testület összes tagjairól erre vonatkozó tökéletes statisztika és névsor áll rendelkezésére. Nemsok a köz, hanem saját érdekében is tartsa kötelességének minden hadbavonult iparos hozzátartozója a jelentkezést. Tisztelettel: az Ipartestület elnöksége.

* **Hegedüs Nándor gyásza.** Hegedüs Nándort, a „Szabadság” szerkesztőjét gyászujtotta. Sógorát: Szász Samut a tudósvész korai sirba vitte. Az elhunyt rokonzenves, jóra való férfi volt s halálát nővérei: Hegedüs Nándorné, Szász Annus és Szász Erzsike gyászolják. Tegnap temették el nagy részvét mellett.

* **Ujabb temetkezési hely az elhunyt hősöknek.** A háboruban szerzett sebesülések és betegségben Nagyváradon elhalt hős katonák temetkezési helyéül Nagyvárad városa a Rulikovszky-temetőben jelölt ki helyet. Sajnos azonban a háboru annyi áldozatot követel s a nagyváradi katonai kórházakban annyi hős katona halt el, hogy a város által kijelölt terület már nagyrésztben megtelt s gondoskodni kell az ezután elhunyt hősök részére temetkezési helyről. A városi tanács elhatározta, hogy a hősök temetkezési helyéül ujabb területet jelöl ki.

* **Vándorcigányok a közigazgatásban.** Tizenhárom cigány lopakodva vonult Mezőpetri község alatt. Az ugynevezett Kigyódomb közelében rájuk lesett a esandőrök s mielőtt megugorhattak volna, lefogták őket. Balog Adám és 12 társa vallatás alá kerültek s akkor derült ki, hogy Bihar megyében Piskolton voltak utoljára letartóztatva június 6-án a község házában, de este felé a jegyző utazási igazolványt adott nekik s ezzel Szatmármegyébe igyekeztek a cigányok. Mivel bizalmas rendelet szerint a cigányokat mindenütt egyszerre kell sorozni, szekereiket és lovaikat el kell venni, a szatmári alispán rögtön erélyes rendszabályok alá vétette s

13 cigányt. Együttal átírt Biharmegye aispánjához, hogy indítsa meg az eljárást a piskolti jegyző ellen, mert az igazolványt június 6 ikán május 6 iki kelettel állította ki. Ennyi bajt okoznak a közigazgatásnak a vándorcigányok.

*** Kongregációs élet.** Az Urileányok Mária Kongregációja a szünidő előtti utolsó közös szentáldozást és gyűlést szerda helyett szombat reggel 8 órakor tartja meg a Szent László fi menedékházban.

*** Cenzura a kereskedelmi levelezésekre.** A kereskedelemügyi magyar kir. miniszteriumnak 38122—V. 1916. számú leiratára való hivatkozással, az érdekeltek figyelmét felhívjuk azon körülményre, hogy ismételten előfordul, hogy a kereskedők és iparosok külfölddel folytatott levelezéseikben és oda küldött nyomtatványaikban a legtöbbször vigyázatlanságtól és gondatlanságtól olyan adatokat is közölnek s melyek az ellenség tudomására jutva a hadviselés érdekeire felette hátrányosan hatnak. Ilyen a hadviselés érdekeit sértő adatok felsorolása az, mikor például katonai megrendelésekről, egyes nyersanyagokban fennálló szükségről és más katonai vonatkozású adatokról tesznek említést. Alulírott kamara felhívja az egész érdekeltiséget, hogy a fent említett adatok közlésétől tartózkodják, miután az egyesek által elkövetett hibák természetesen az egész kereskedelmi levelezés szigorubb cenzurázását és ezzel nagy késedelmét vonják maguk után. Nagyvárad, 1916. június hó 19. A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara; Sztarill Ferenc, sk. elnökhelyettes. Dr Sarkadi Lajos, sk. titkár.

*** A katona diákok érettségije.** A nemrég besorozott 1898 ik évfolyambeli, hetedik osztályt végzett és azon diákok számára, akik a középiskolákban érettségi tanfolyamot tartottak, hogy katonáskodásuk által ne veszítsenek tanulmányaikból egy évet, most lesznek az érettségi vizsgálatok. A főgimnáziumban szerdán kezdődnek a vizsgálatok, melyeknek az eredményét nagy érdeklődéssel várják Nagyváradon. A tanfolyamon résztvevők közt található zászlóság minden rendfokozatu katona, kik már több harcot megjártak s vitéségükért kitüntetések is kaptak.

*** Értekezlet a Szent Péter és Pál napi gyűjtés ügyében.** A Vörös Kereszt-egylet Szent Péter és Pál napi gyűjtése tárgyában folyó hó 21-én délután 6 órakor a városháza bizottsági termében értekezlet lesz, amelyre ugy a végrehajtó bizottság hölgytagjai, mint Nagyvárad uri társadalmának hölgytagjai, továbbá az összes jótékony egyesületek elnökei tisztelettel meghívotnak. Dr Fráter Imre ügyvezető alelnök.

*** Tojáskereskedelmi Részvénytársaság** cég alatt félmillió korona alaptőkével vállalat alakult Budapesten. Az igazgatóságba beválasztották Nagyváradról Kolliner Miklóst, a Kolliner D. és F. cég beltagját. Az új vállalat célja a város soknak tojással való ellátása és exportálás. Julius végén kezd meg működését.

*** Halálozás.** Kóky András június 18-án hosszas súlyos betegség és a halotti szentségek ájtatos felvétele után életének 65-ik, boldog házasságának 39 ik évében elhunyt. A megboldogult földi maradványait 20 án délután 5 órakor Szigligeti utca 6. számú gyászházánál a róm. katolikus egyház szertartása szerint szentelik be és az olasz temetőbe teszik nyugalomra.

*** Tekeverseny a Kath. Körben.** A nagyvárad Kath. Kör e hó 22-én d. u. 4 órakor házi tekepályáján 5 díjra barátságos mérkőzést rendez. I. díj: vörösréz szivarkészlet 25 K értékben. II. díj: Üveg asztali szivarkészlet 15 K értékben. III. díj: Bortárcsa 10 K értékben. IV. díj: Tajték szivarszipka 5 K értékben. V. díj: Fém szivarkatárcsa 4 K értékben. A versenyen résztvehetnek a Kath. Kör tagjai s a körtagok által hozott vendégek. Egy jegy 9 dobással 60 fillér. A verseny este 8 órakor záródik. Rendezőség.

*** Füstös Gyula török indulója a Vigadóban.** A Vigadó mozgószínház kellemes nézőterén vasárnap nagy tetszést keltett egy török induló, amelyet a Vigadó művészi képességű zongoristája, Füstös Gyula szerzett. Keleti színes motívumokból állította össze ezt az indulót, amelyet zajosn megtapsoltak s a fiatal, talentumos szerzőnek sokan gratuláltak, köztük az igazgató: Boros Jenő is.

*** Kérem a közönséghez.** A Vörös Kereszt Egylet vezetősége tisztelettel kéri Nagyvárad város áldozatkész közönségét, hogy a Szent Péter és Szent Pál-napi virágkorzóhoz és virágos kocsik díszítéséhez szükséges virágadományait f. hó 28-án d. u. 3 órától kezdve a Jobbkéz-osztály hivatalos helyiségében (Igazságügyi palota, földszint, 25.) eljuttatni kegyeskedjék.

*** A városi könyvtárbizottság ülése.** A városi könyvtárbizottság folyó hó 21-én szerdán délután 4 órakor a könyvtár helyiségében ülést tart. Az ülés tárgyai: 1. Elnöki jelentések. 2. Könyvtár előterjesztése könyvtári vasállványok megrendelése és a 100.000 koronás nagy államsegély meg szerzése tárgyában. 3. Folyó ügyek.

*** Cukrot árul a város.** Jelestem Nagyvárad város közönségét, hogy az élelmezési ügyosztály az Apolló-épületben a cukrot szombat és vasárnap kivételével minden nap délelőtt 9 től 12 ig és d. u. 2 től 5 ig árusítja. Nagyvárad, 1916 június 19 ikén. Lukács Ödön, főjegyző.

*** A kereskedelmisták urnapi ünnepélye a Püspök fürdőben.** A nagyvárad egyéves kereskedelmi iskolai tanfolyam volt növendékei, mint már jeleztük, öt éves találkozójuk alkalmából egy nagyobb szabású ünnepélyt rendeznek csütörtökön, Urnapján a Püspök fürdőben. Máris nagy érdeklődés nyilvánul meg az egész városban az ünnepség iránt, melyre a rendezőség a legnagyobb ambícióval készül. Az ünnepélyen szerepelni fognak: Fűredi Adica és Herechkovics Leona szavalattal, Rácz, Mancika, Schwartz Gizike, Papp Magda és Széplaki Matyi ének, zongora és táncszámokkal. A Szigligeti színház több művészt is sikerült a rendezőségnek megnyerni. Polgár Mariska, Vig Manca, Bihari Sándor és Farkas Pál több ének és szavalattal szerepelnek a gazdag, változatos műsoron. Jegyek a Rákóczi uti Erőliek kereskedésben, azonkívül a rendező leányoknál már kaphatók 2, 1 koronás áron. Állóhely 60 fillér. A jövedelem a nagyvárad hadiárváké lesz. A részletes műsort legközelebb közöljük.

*** Honvéd állatorvos-növendékek felvétele.** A m. kir. honvédelmi miniszter ur 147584/1916. számú körrendelete értelmében ezennel közhírré teszem, hogy a budapesti m. kir. állatorvosi főiskolában hivatásos honvéd állatorvosi tisztviselőkké leendő kiképzés céljából pályázók felvétele tárgyában kiadott pályázati hirdetésny — mely szerint ezen főiskolában 5 egy évi önkéntessé még fel nem avatott pályázó vétetik fel — a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza II. em. 29. sz. szoba) a hivatalos órák alatt megtekinthető. Elemér Ferenc katonai ügyi tanácsnok.

*** Zenevizsgálat.** Patzkó Aladárné ének- és zeneiskolája e hó 25 én, vasárnap délelőtt tartja évvizsgálatát a Katholikus Kör Szent László termében. Ez iskola klasszikus színvonalu műsorát minden alkalommal nagyszámu, zeneértő közönség szokta meghallgatni s a kiváló eredmény igazolta azt a jól bevált zenepedagógiai módszert, melyet az intézetben alkalmazott kitünő tanérok követnek, s amely az országos m. kir. zeneakadémia módszere is. Az idén is az intézet két növendéke vizsgázott sikeresen az orsz. m. kir. zeneakadémián és pedig Pillman Margit, aki az első előkészítő osztályról vizsgázott jó osztályzattal és Patzkó Sarolta, aki az első akadémiai osztályról zongorából jeles, elméletből kitünő osztályzatot kapott. Patzkó Aladárné volt a mesternőjük zongorában, a zeneelméletben tanáruk Resch Mihály székesegyházi karnagy, a kitünő zenetanár volt.

*** Rozskorpa kapható a városi üzletekben.** Tudatom a város közönségével, hogy e hó 20 án, kedden és 23 án, péntek délelőtt az élelmezési ügyosztálynál rozskorpa beszerezhető. Egy egy fél 50 kg. korpánál többet nem igényelhet. Azok, akik legutóbb korpát kaptak, ez újabb kiosztás során csak akkor vásárolhatnak, ha korpát még eddig be nem szerző felek igényei kiélelítését nyerték. Nagyvárad, 1916 június hó 19 én. Lukács Ödön, főjegyző.

*** Felhívás az ipartestület cipész csizmadia és szabó iparos tagjaihoz!** Felkérem testületünk kötelekebe tartozó mindazon cipész, csizmadia és szabó iparos tagjait, kik katonai rubázati cikkek (bakkancs, csizma, kabát, zubbony, nadrág stb.) javításaival, saját műhelyükben, illetve lakásukon foglalkozni óhajtanak, jelentkezzenek hivatalunknál, hol további felvilágosítások nyerhetők. Tisztelettel Az Ipartestület elnöksége.

*** Sertésvész a megyében.** Hivatalos jelentések szerint a sertésvész Gyapju és Zsadány községekben fellépett. Mindakét helyen megtették a szükséges intézkedéseket s jelentették az ügyet a miniszternek.

*** Veszetség Biharugrán.** Hivatalos jelentés szerint Biharugrán megveszett egy kutya. Megmaria Vida László földműves Sándor nevű 12 éves fiát, skit a Pasteur-intézetbe szállítottak. Biharugra most zárlat alatt van.

*** Kiadó Lahner György-utca 6. számú ház emeletén modern 2 szobás utcai lakás fürdőszobával aug. 1 re.** Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

Aszódy Mihály Kossuth utca, Saspalota a cég egyike a legnagyobb az ajánlott cikkekben. Nagyvárad és vidéke közönségét felhívom, hogy a gyümölcs befőzés idejére saját vásárló vevőimet, cukorral, kávéval, kondenzál tejjel (Berna védjegyű) valamint tea, rum, konyak, likőrök, szardínia hal konzervek (huspiké) szalámi. Ementáli sajt, összes létező csokoládé és cukrészak, gyógyborok, borovicska, kakao, füge, malagaszőlő és déligyümölcsök rendelkezésre állanak. Az eladás nagyban és kicsinyben lesz kiszolgálva. Kitünő zamatu kész kávé cukorral együtt kilója 5 korona.

x Helybeli nagy vállalatnál 10—15 mázsa makulatur papir eladó. Rajánlatokat a kiadóba kérünk.

A legjobb molyirtó szerek u. m. mirt, Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Mof, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B.

*** Gyönyörű rózsás arc a nő legszöbb disze.** Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krém és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 2 K. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B. Rimanóczy-palota.

*** T. vevőim női családtagjai őszi és téli kosztümükre** szükségüket ismert firom minőségű férfi kelméimből míg a fölösleges készletet tart, igen szolid árban beszerezhetik. **Ifj. Erdős Albert** uri szabó, Rákóczi ut 7. szám.

x Poloskairtó NOXIN biztos szar. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

Ügyes jól képzett zongorista vagy zongoristánő kerestetik jó fizetéssel az Uránia-ba. Ajánlatok **Apolló színház** Nagyvárad.

SZÍNHÁZ.

A mai színlap:

Este 8 és fél órakor, rendes helyárrakkal:

Mágnás Miska.

Operett 3 felvonásban.

Személyek:

Korláth Kázmér gróf	Leóvey Leo
Korláth Lotti grófnő	Bánházi Teréz
Rolla grófnő, leányuk	Vigh Mancsi
Gida gróf, fiuk	Perényi Kálmán
Teresényi Tikszai gróf	Molnár Rezső
Marica grófnő	Somogyi Rózsi
Baracs Iván	Bihari Sándor
Szele, Korláth gróf titkárja	Dózsa István
Maresa, mosogatóleány	Sz. Zsigmondy A.
Miska, istállófiu	Tompa Béla

Heti műsor.

Kedden: Mágnás Miska.

Szerdán: Kisasszony férje. Varsa Gyula bucsu fellépte. (A bérlet.)

Csütörtökön: Boross—Sajó kabaret.

Pénteken: Boross—Sajó kabaret.

Angyal Ilka a Vasgyárosban.

Véletlenül igen kedves meglepetés érte a Vasgyáros tegnap esti előadásán a közönséget. Bánházi Teréz hirtelen beteg lett s szerepében Angyal Ilka helyettesítette. A közönség igen szép ünneplésben részesítette a rég nem látott művésznőt, ki ezuttal is a régi, kiváló művészetével játszotta szerepét s így a darab előadásának sikeréhez is nagyban hozzájárult.

Varsa Gyula bucsuja.

Varsa Gyula, aki a publikum széles köreiben sok rokonszenvet biztosított magának, szerdán este tartja bucsufelléptét. A színház igazgatósága több oldalról fölhangzott ilyen indokolt kívánságnak enged, amikor az előadásra kitűzött Tündérlaki lányok helyett egészen helyesen a Kisasszony férjét, Drégely Gábor kedves vigjátékát tűzte ki műsorra, amelyben Varsa Gyulának kitűnő szerepe van. — A szerdai bucsuelőadás a A bérlet 11 számú előadása fog lenni.

Mágnás Miska — tizenkilencedszer. A páratlan sikerű és népszerűségű Mágnás Miska ma este immár tizenkilen-

edszer kerül színre a színházban s bizonyára ma is oly vonzóerőt fog gyakorolni a közönségre, mint eddig. Sz. Zsigmondy Anna, Bihari Sándor és Tompa Béla nagyszerű alakítást produkálnak a pompás operetben, amivel már annyi élvezetet szereztek a színházlátogatóknak. Mágnás Miska mai előadása a C bérlet 13 szám utolsó estéje lesz.

A Modern Színpad vendégei:

Rózsuhelyi Kálmán és Huszár Károly után most a Modern Színpad más kitűnő művészei jönnek vendégszerepelni Nagyváradra, akik nem kevesebb népszerűséget élveznek Budapesten s bizonyára nem kisebb sikert aratnak Nagyváradon. Boros Géza és Sajó Sándor ez a két felülmulhatlan komikus. nembülnben Vidor Ferike, aki speciális eselőd szerepeivel arat állandóan óriási sikereket, lépnek fel társulatunkkal esütörtökön és pénteken, a Modern Színpad válogatott műsorával, még pedig négy előadást tartanak, minennap kettőt. Jegyek e nagyszerű előadásokra már most válthatók a színházi pénztárnál, s a közönség figyelmébe ajánljuk a következőket:

Csütörtökön a fél 7 órakor kezdődő előadás ülőhelyei sötétszürke színűek 1. szám jelzéssel;

az este fél 9 órakor kezdődő előadás jegyei sárga színűek 2. számú jelzéssel.

Pénteken a fél 7 órakor kezdődő előadás jegyei narancssárga színűek 1. számú jelzéssel;

az este fél 9 órakor kezdődő előadás jegyei almazöld színűek 2. számú jelzéssel.

APOLLÓ mozgószínház	Ma kedden A család szégyene társadalmi dráma 3 felv.
	Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 8 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

Legújabb táviratok.

Japán segítő csapatok Kinában.

Budapest, június 19. (Saját tudósítónktól.) A Daily Mail jelenti Tientsinből: Japán segítő csapatok érkeztek Pekingbe és Sanghaigvanba.

Az angolok nem akarnak katonáskodni.

Berlin június 19. Rotterdamból érkező londoni jelentések szerint az angol antimilitarista propaganda napról-napra nagyobb mérvet ölt, úgy hogy már a hatóságokat is komolyan aggasztani kezdi. Nemcsak a védőkötelesek, hanem a katonák is mind nagyobb számban csatlakoznak a mozgalomhoz. Június közepéig több mint 860 000 katonaköteles vonakodott a katonakötelezettségnek eleget tenni. Ezek közül 200.000 embert állítottak már haditörvényszék elé.

Blackburneiben egy katonai gyakorlat és szemle alkalmával az ezredes megkérdezte katonáit, hogy a legénység közül ki antimilitarista érzelmű. Legnagyobb meglepetésére az ezred minden katonája előlépett.

Moltke vezérezredes halálához.

Budapest, június 17. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Moltke vezérezredes halála Németországban általános részvétet kellet. Először Vilmos császár kondoleált a gyászoló családnak. A trónörökös és Hindenburg is részvét-táviratot küldtek.

A leszerelt görög csapatok elbocsátása.

Budapest, június 19. (Saját tudósítónktól.) Athénből jelentik: Vasárnap elrendelték a leszerelt csapatoknak elbocsátását Athénből.

A francia kamara titkos ülése.

Budapest, június 19. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Párisi jelentés szerint a francia kamara titkos ülésén a február 21-iki német offenzívát megelőző védő intézkedések kerültek szőnyegre.

IRODALOM

Uj Idők. A június 18-iki szám élén ott találjuk Herczeg Ferenc új regényét, melynek címe Az arany hegedű. Közli még a lap a nemrégiben elhunyt Sebők Zsigmond posthumus munkáját, Tavalyi esztendő című elbeszélését. Továbbá Jakab Ödön Lament a nap című novelláját, Ujhelyi Nándor elbeszélését, melynek címe A mindentudó ötkoronás. A cikkek közül kiemeljük Nádai Pál: Rökkantmuakák című eszevesztését, a pillanatfelvételek rovatát. Az illusztrációk közül megemlítjük az Uj Idők pályázatának díjazott képeit, az északi harctér fényképsorozátát, Mühlbeck Károly fejleszt.

Az Élet szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) június 18-iki száma a következő tartalommal jelent meg: A magyar föld. Kópja. — Költemények: Magyar mezőkön. Lampérth Géza; A tizen-nyelővesek. Bodor Aladár; Fűtörészve. Boros Ferenc. — A sérthetetlen. (Elbeszélés.) Pogány Kázmér. — Boldog otthon. (Regény.) Cyprián. — Az izlám és a nő. Turi Béla. — Fráter Jácint hegedűje. (Szimbolikus mese.) Mész László. — Kultura. — Hétről-hétre. — Szerkesztői üzenetek. — A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/c. Előfizetési ár félévre 10 korona. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

Kiadó

azonnal, esetleg augusztusra három négy szobás lakások mellék helyiségekkel és butorozott szobák. Szent János-utca 72. sz. Nagy Sándor-utca 4. sz.

A MÚJÉG

naponkénti rendszeres szállítást megkezdjük, megrendeléseket köszönettel veszünk, előfizetéseket elfogadunk és előzékeny, pontos kiszolgálásról gondoskodunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad Sörgyár R. T.
Telefon 439.

Butorozott

egy és kétágyas utcai és udvari szobák a „Zöldfa” épület emeletén kiadók. Felvilágosítással szolgál a Zöldfa épület emeletén a szoba-kezelő. Telefon: 14-00

Tanulóleány

fizetéssel felvétetik
a **Szent László-nyomda r.-t.-nál**
Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

Kiadó lakás

a Fekete Sas bérpalota II. emeletén a Szent László térre nyíló 5 szoba, fürdőszoba, előszoba, eselődőszoba, kamarából stb. álló erkélyes saroklakás (személy és teherlift használattal) kiadó. Közelebbi felvilágosítást nyújt a részvénytársasági gondnok (passage 24. sz. lépcső, telefon: 14-00)

Helfy József utóda

NAGYVÁRAD.
KOSSUTHLAJOS-UTCA (Gyár-épület)
Telefon-szám: 51 Alapítotott 1868. évben.

Zsák- és ponyvakölcsönző üzletemet

ez idén is nagymennyiségű új zsákokkal és vizhatalan ponyvakkal gyarapítottam, úgy hogy a t. gazdaközönség ide vágó szükségletét a legolcsóbb kölcsöndíjak mellett tudom kielégíteni.

Ezenkívül mindenféle

Új gabona-, lisztes-, szalma-, heremag- és só-zsákok.

Gépolajokban, hengerolajokban (tovotte) gépkenőcsben a legkifünőbb minőségeket tartom állandóan raktáron. Kötelneműek, gépszijak, dohány, zsákszínek és kévekötelekben. Nagy választék fiakker takarókban és lópokrócokban.

Gyapju zsákokból nagy raktár!

Sarok ház

fűszerüzlettel, italméréssel,
trafik és bélyeg árudai joggal

eladó.

Uri-utca 20. szám.

IZSÁK LIDIA

elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad,

Nagy Sándor-u1

Park-szálloda

épületében.

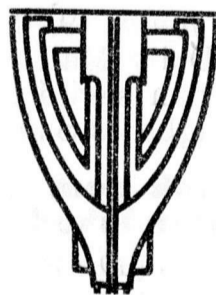
Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigligeti színház művésznőinek egyedüli szállítója.

:: Telefon: 11-53. ::

Janky Antal Utóda

(Cégtulajdonos Csatáry József.)

A legrégebb fűszerüzlet
Nagyváradon.

A mai viszonyok közt való nehéz
beszerzési viszonyok dacára min-
denből teljes raktárkészletet tart

Kiadó

olcsó bér mellett vendéglő, kávéház helyiségek berendezéssel, vagy anélkül, továbbá nagyobb és kisebb üzletek raktárai, műhelyek hosszabb, vagy rövidebb időre ugyszintén modern berendezésű butorozott szobák. Nagy Sándor-utca 4.

Gazdasági és Iparbank Részvénytársaság

Nagyvárad, Szent László-tér 2. sz.

Alaptőke: 3,010.000 korona.
Tartalékalap: 600.000 kor.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlára. — Leszámitol váltókat. — Előleget nyújt értékpapírokra. Kölcsönöket ad telekkönyvezett ingatlanokra rövidebb és hosszabb időre. Valamint törlesztéses jelzálogkölcsönöket is engedélyez.

Bővebb felvilágosítást az intézet nyújt.

ÉLŐ MARHÁT, hizott sertést

legmagasabb árban veszünk

Kemény Testvérek

Nagyszalonta.

Interurbán telefon 7.

5.
Elsőrendű **jégszekrények** olcsó árban beszerezhetők

Andrényi Károly és Fiaínál
Nagyvárad.